

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.07.2009, sp. zn. 29 Cdo 1028/2007, ECLI:CZ:NS:2009:29.CDO.1028.2007.1

Číslo: 105/2010

Právní věta: Sjednal-li prodávající s kupujícím výhradu vlastnického práva ve smyslu ustanovení § 445 obch. zák. ve znění účinném do 31. 12. 2004 a porušil-li kupující závazek zaplatit řádně a včas sjednanou kupní cenu, stojí prodávající před volbou, zda od kupní smlouvy odstoupí a bude požadovat vrácení věcí, k nimž uplatnil výhradu vlastnického práva, nebo zda ve smluvním vztahu s kupujícím nadále setrvá a bude vymáhat úhradu kupní ceny. Uplatnění jednoho z těchto práv vylučuje uplatnění druhého. Prodávající, který nejprve žádal zaplacení kupní ceny, však může takto provedenou volbu změnit a poté uplatnit právo na vydání věcí; v obráceném pořadí změna volby možná není. V poměrech konkursu prohlášeného podle zákona č. 328/1991 Sb. se výhrada vlastnického práva prosazuje prostřednictvím úpravy obsažené v § 14 odst. 4 uvedeného zákona (ve znění účinném do 31. 12. 2007). Výhrada vlastnického práva může být platně sjednána i u věcí druhově určených.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.07.2009

Spisová značka: 29 Cdo 1028/2007

Číslo rozhodnutí: 105

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Konkurs, Výhrada vlastnického práva

Předpisy: § 14 odst. 4 předpisu č. 328/1991Sb.
§ 445 obch. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem ze dne 21. 9. 2005 zamítl K r a j s k ý s o u d v Ostravě žalobu, kterou se žalobkyně (H., s. r. o.) domáhala vůči žalovanému správci konkursní podstaty úpadkyně L., a. s., toho,

aby ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadkyně byly vyloučeny následující věci:

- 1) nástavba bez otvoru v počtu 2528 kusů (dále též jen „položka 1/“),
- 2) nástavba s dvířky v počtu 2092 kusů (dále též jen „položka 2/“),
- 3) dvířka v počtu 1680 kusů (dále též jen „položka 3/“),

4) půlvíko v počtu 4605 kusů (dále též jen „položka 4/“) a

5) blatník s logem v počtu 2050 kusů (dále též jen „položka 5/“), nebo aby žalovaný uhradil žalobkyni částku 554 210 Kč s 5,5 % úrokem z prodlení od 25. 4. 2002 do zaplacení.

Soud ve skutkové rovině uzavřel, že nebylo prokázáno, že by poté, co byl (17. 4. 2002) prohlášen konkurs na majetek úpadkyně, byly do soupisu majetku konkursní podstaty úpadkyně pojaty (sepsány) věci, jejichž vyloučení se žalobkyně domáhá z titulu tvrzené výhrady vlastnického práva, jež měla být uplatněna ve dvou kupních smlouvách (č. 5192002 a č. 5202002) ze dne 12. 3. 2002, kterou žalobkyně věci prodala pozdější úpadkyni; přitom šlo o výhradu vázanou na zaplacení kupní ceny, k čemu nedošlo.

Vzhledem k tomu, že zahrnutí věci do soupisu majetku konkursní podstaty je jedním z předpokladů úspěšnosti žaloby o jejich vyloučení, shledal soud žalobu v uvedeném rozsahu neopodstatněnou.

K požadavku na eventuální zaplacení ceny věcí soud uvedl, že ani v tomto rozsahu nepostupovala žalobkyně v souladu s právem. Ze samé podstaty konkursního řízení vyplývá, že jeho účelem je poměrné uspokojení věřitelů z dlužníkovy majetku. Musí jít o věřitele, kteří se do konkursu přihlásili se svou pohledávkou. Tuto podmínku žalobkyně splnila. Svého nároku se tak domáhala souběžně dvěma procesními způsoby. Takový postup je nepřipustný, jelikož by popřel smysl a účel konkursního řízení a v konečném důsledku by vedl ke zvýhodnění jednoho z věřitelů na úkor jiných.

K odvolání žalobkyně V r c h n í s o u d v Olomouci ve výroku označeným rozsudkem ze dne 8. 11. 2006 zrušil rozsudek soudu prvního stupně v části, kterou jím byl zamítnut požadavek na vyloučení výše označených věcí (položky 1/ až 5/) ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadkyně a řízení v tomto rozsahu zastavil (první výrok). Ve zbývajících částech výroku o věci samé, kterou byl zamítnut požadavek na zaplacení částky 554 210 Kč s příslušenstvím, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (druhý výrok).

První výrok svého rozsudku zdůvodnil odvolací soud tím, že potud žalobkyně vzala žalobu částečně zpět.

Ve zbývajícím rozsahu (co do požadavku na zaplacení částky 554 210 Kč s příslušenstvím) odvolací soud především uzavřel, že v důsledku částečného zpětvzetí žaloby a s ohledem na obsah odvolání již předmětem odvolacího řízení není přezkoumání závěru soudu prvního stupně o nesplnění předpokladů, za nichž lze vyhovět vylučovací žalobě.

Pro právní posouzení věci měl dále za rozhodné, že žalobkynino právo na zaplacení kupních cen za dodané zboží vzniklo před prohlášením konkursu na majetek úpadkyně, která s tímto zbožím disponovala rovněž ještě před prohlášením konkursu; ke dni prohlášení konkursu měla úpadkyně k dispozici pouze věci odpovídající položce 5), u nichž však žalobkyně neprokázala, že by byly dodány na základě shora uvedených kupních smluv.

Žalobou uplatněnou pohledávku je tak nutno považovat za pohledávku, jež – má-li být v konkursu vedeném na majetek úpadkyně uspokojena – musí být řádně přihlášena a vypořádána v rámci rozvrhu. Přitom ze seznamu přihlášených pohledávek měl soud zjištěno, že žalobkyně pohledávku ve výši 554 210 Kč přihlásila do konkursu vedeného na majetek úpadkyně, kde byla pohledávka 27. 8. 2002 přezkoumána a v plném rozsahu zjištěna.

Proti druhému (potvrzujícímu) výroku rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, namítajíc, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (tedy, že je dán dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.) a požadujíc, aby Nejvyšší soud zrušil

rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z odůvodnění:

Úvodem Nejvyšší soud poznamenává, že v dovolání dovolatelka terminologicky zaměňuje žalovaného a úpadkyni, kteroužto chybu níže podaná reprodukce dovolání nepřejímá.

Dovolatelka poukazuje na to, že v obou kupních smlouvách z 12. 3. 2002 byla sjednána výhrada vlastnictví, podle které mělo vlastnické právo přejít na kupující (pozdější úpadkyni) zaplacením kupní ceny, což se nestalo. Dovolatelka usuzuje, že za normálního sledu okolností mohla nastat situace, že by pozdější úpadkyně věci prodala a uhradila jí kupní cenu. V této souvislosti obsáhle cituje pasáže z usnesení Nejvyšší soudu ze dne 14. 8. 2002, sp. zn. [7 Tdo 474/2002](#) (jež je veřejnosti k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu) a popisuje způsoby, jimiž by se mohla domáhat nápravy stavu vyvolaného tím, že pozdější úpadkyně jí neuhradila kupní cenu zboží, kdyby nebyl prohlášen konkurs na její majetek.

Dovolatelka dále uvádí, že zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, nezpůsobuje zánik vlastnického práva k věcem, které se nacházejí u úpadce, avšak jsou ve vlastnictví třetích osob. Prokáží-li třetí osoby správci konkursní podstaty právní titul svědčící o jejich vlastnickém právu, nemůže takové věci zahrnout do soupisu konkursní podstaty. Kdyby tak přesto učinil, mohou se třetí osoby domáhat (ve shodě s § 19 odst. 2 ZKV) toho, že takováto věc do konkursní podstaty nenáleží

S odkazem na ustanovení § 123 a § 132 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, pak dovolatelka uvádí, že jelikož s pozdější úpadkyní sjednala výhradu vlastnického práva, nikdy na ni nepřešlo vlastnické právo. Soudům nižších stupňů dovolatelka v této souvislosti vytyká, že se s jejím vlastnickým právem nikterak nevypořádaly a neuvedly argumenty pro jeho zánik.

Výhrada vlastnického práva – pokračuje dovolatelka – chrání prodávajícího v postavení věřitele před možnými následky úpadku kupujícího; napadené rozhodnutí však (nesprávně) nastolilo opačný stav.

Soupis majetku do konkursní podstaty nemůže způsobit zánik vlastnického práva, pokračuje dovolatelka, přičemž zákon o konkursu a vyrovnání explicitně neřeší situaci, která nastala i v jejím případě, totiž, že správce konkursní podstaty do soupisu nezahrnul movité věci, které prodala pozdější úpadkyni.

Za neopodstatněnou teorii soudu nemající oporu v platném právním řádu České republiky v této souvislosti dovolatelka označuje závěr soudu prvního stupně, že vylučovací žalobou se lze domáhat jen vyloučení věcí, které správce konkursní podstaty do majetku konkursní podstaty sepsal. Tvrdí, že správce konkursní podstaty by v takovém případě mohl kdykoliv na počátku konkursu příslušnou věc do konkursní podstaty nezahrnout, aby si zajistil, že se vlastník věci nebude moci domáhat jejího vydání. Nepodstatné je podle dovolatelky i to, že věci nebyly sepsány, jelikož se (již) nenacházely v držení úpadkyně. Ani tato skutečnost nemohla způsobit ztrátu vlastnického práva, míní dovolatelka.

Dovolatelka tvrdí, že žalobou podanou v této věci se vlastně domáhala vydání věcí, i když ji označila jinak („žaloba o vyloučení věcí ze soupisu majetku konkursní podstaty“), a i když touto žalobou žádala o vyloučení věcí ze soupisu (domnívající se, že žalobce /správně žalovaný/ tyto věci do soupisu zahrnul).

Z toho, že ve vyjádření ze dne 23. 3. 2005 žádala, aby jí žalovaný vydal její věci uvedené v žalobě, nebo aby jí namísto nich poskytl finanční plnění specifikované v žalobě a z prohlášení učiněného jejím zástupcem při jednání konaném 12. 9. 2005 (jímž navrhuje, aby byly vydány ty předměty, které

byly sepsány a u ostatních aby byl žalovaný zavázán k finančnímu plnění specifikovanému v žalobě) dovolatelka dovozuje, že vlastně vždy žádala o vydání věcí, bez ohledu na to, zda byly zahrnuty do soupisu majetku konkursní podstaty či nikoli.

Dále dovolatelka uvádí, že výhrada vlastnického práva chrání prodávajícího před nezaplacením kupní ceny, a to i tak, že prodávající je oprávněn nezaplacené zboží odebrat od kupujícího. Pro případ, že by kupující převedl věci koupené s výhradou vlastnického práva na třetí osobu, která jednala v dobré víře, že je nabývá od vlastníka, je možné na místo vydání prodaných věcí s výhradou vlastnického práva žádat jejich ekvivalent v penězích.

Jelikož pozdější úpadkyně nedodržela ujednání o výhradě vlastnického práva a kupní cenu jí neuhradila přesto, že většinu věcí dále prodala, porušila základní zásadu smluvního práva pacta sunt servanda a tudíž jednala v rozporu s dobrými mravy (§ 3 obč. zák.). Po prodeji věcí třetí osobě tak prokazatelně odpadla dobrá víra, která by úpadkyni opravňovala ponechat si peníze prodejem získané.

Dovolatelka též upozorňuje, že ve Sbírce rozhodnutí nejvyšších stolic soudních Čs. republiky, kterou uspořádal Dr. F. Vážný (dále též jen „Vážný č. ...“) se pod číslem 4659 nachází rozhodnutí Nejvyššího soudu z roku 1925, sp. zn. Rv I. 1689/24, v němž Nejvyšší soud uzavřel, že věc prodaná s výhradou vlastnictví je kupujícímu svěřena, dokud kupní cena není úplně zaplacená.

Z řečeného dovolatelka usuzuje (odkazuje v této souvislosti znovu na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 747/2002), že sjednaná výhrada vlastnického práva jí dává oprávnění domáhat se vydání věci nebo (pro případ, že úpadce tyto věci nevydá), vydání peněžitého ekvivalentu těchto věcí.

Dále dovolatelka tvrdí, že i kdyby byl správný závěr, že žalovat lze pouze věci zapsané do soupisu majetku konkursní podstaty, musela by být úspěšná ohledně požadavku týkajícího se blatníků s logem v počtu 2050 kusů (kde žalovaný potvrdil, že je do konkursní podstaty sepsal a zpeněžil) a soud, který tuto okolnost nezohlednil, si proto protiřečí. Odvolacímu soudu v této souvislosti vytýká, že své rozhodnutí fakticky odůvodnil na pouhých 16 řádcích (na straně 4 odůvodnění) a bez opory v provedeném dokazování změnil i skutkové zjištění soudu prvního stupně týkající položky 5).

V průběhu dovolacího řízení změnila dovolatelka obchodní firmu, což se promítlo do jejího označení v záhlaví tohoto rozhodnutí.

Dovolání, jež může být přípustné jen podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., shledává Nejvyšší soud přípustným pro posouzení otázky uplatnění nároků z výhrady vlastnického práva v konkursu vedeném podle zákona č. 328/1991 Sb., dovolacím soudem dosud neřešené.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelkou, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Nejvyšší soud především podotýká, že u dovolání přípustného podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., nemá dovolatel k dispozici dovolací důvod obsažený v § 241a odst. 3 o. s. ř. (srov. dikci posledně označeného ustanovení). Skutkový stav věci zjištěný soudy nižších stupňů takovým dovoláním nemůže být zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Dovolatelka sice formálně uplatňuje pouze dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., námitkou, že odvolací soud bez opory v provedeném dokazování změnil skutkové zjištění soudu prvního stupně týkající se blatníku s logem v počtu 2050 kusů, však z obsahového hlediska uplatňuje právě argument, k jehož prověření slouží dovolací důvod dle § 241a odst. 3 o. s. ř. V tomto ohledu jde tudíž o argumentaci nezpůsobitou a proto neopodstatněnou.

Pro právní posouzení věci jsou rozhodné především skutkové závěry, podle kterých:

1) Dovolatelka jako prodávající a pozdější úpadkyně jako kupující uzavřely dne 12. 3. 2002 dvě kupní smlouvy (č. 5192002 a č. 5202002), na jejichž základě dovolatelka dodala pozdější úpadkyni věci, pro které byla podána žaloba. V kupních smlouvách byla ve prospěch dovolatelky sjednána výhrada vlastnického práva vázaná na zaplacení sjednané kupní ceny. Pozdější úpadkyně dovolatelce kupní cenu věcí neuhradila.

2) Usnesením ze dne 17. 4. 2002 sp. zn. 35 K 1/2002, prohlásil Krajský soud v Ostravě konkurs na majetek úpadkyně.

3) Věci označené jako položka 1) až 4) pozdější úpadkyně dále prodala ještě před prohlášením konkursu na její majetek, přičemž výtěžek prodeje nebyl předán dovolatelce. Žádnou z těchto věcí nese-psal správce konkursní podstaty do soupisu majetku konkursní podstaty úpadkyně.

4) správce konkursní podstaty se-psal do konkursní podstaty úpadkyně 2050 kusů blatníků s logem, které následně zpeněžil. Výtěžek zpeněžení těchto věcí nebyl vyplacen dovolatelce. Dovolatelka neprokázala, že jde o zboží, které dodala pozdější úpadkyni (nelze jednoznačně určit, zda šlo o zboží vyrobené dovolatelkou nebo přímo pozdější úpadkyní).

5) Pohledávku ve výši 554 210 Kč, z titulu neuhrazené kupní ceny z obou kupních smluv přihlásila dovolatelka do konkursu vedeného na majetek úpadkyně, kde byla pohledávka 27. srpna 2002 přezkoumána a v plném rozsahu zjištěna.

Podle ustanovení § 19 ZKV, jsou-li pochybnosti, zda věc, právo nebo jiná majetková hodnota náleží do podstaty, zapíše se do soupisu podstaty s poznámkou o nárocích uplatněných jinými osobami anebo s poznámkou o jiných důvodech, které zpochybňují zařazení věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty do soupisu (odstavec 1). Soud uloží tomu, kdo uplatňuje, že věc, právo nebo jiná majetková hodnota neměla být do soupisu zařazena, aby ve lhůtě určené soudem podal žalobu proti správci. V případě, že žaloba není včas podána, má se za to, že věc, právo nebo jiná majetková hodnota je do soupisu pojata oprávněně (odstavec 2). Do uplynutí lhůty k podání žaloby a po dobu do pravomocného skončení řízení o žalobě nesmí správce věc, právo nebo jinou hodnotu zpeněžit, ani s ní jinak nakládat, ledaže tím odvrací hrozící škodu na majetku, který je předmětem žaloby (odstavec 3).

Ustanovení § 445 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, pak v době uzavření obou kupních smluv (a dále až do 31. 12. 2004) určovalo, že strany si mohou písemně smluvit, že kupující nabude vlastnického práva ke zboží později, než je stanoveno v § 443. Nevyplývá-li z obsahu této výhrady vlastnického práva nic jiného, má se za to, že kupující má nabýt vlastnického práva teprve úplným zaplacením kupní ceny.

Dle ustanovení § 126 obč. zák. (ve znění, které se od uzavření kupních smluv nezměnilo), vlastník má právo na ochranu proti tomu, kdo do jeho vlastnického práva neoprávněně zasahuje; zejména se může domáhat vydání věci na tom, kdo mu ji neprávem zadržuje (odstavec 1). Obdobné právo na ochranu má i ten, kdo je oprávněn mít věc u sebe (odstavec 2).

Podle ustanovení § 14 odst. 2 ZKV, jestliže smlouva o vzájemném plnění nebyla ještě v době prohlášení konkursu splněna ani úpadcem, ani druhým účastníkem smlouvy, anebo byla splněna jen

částečně, každá smluvní strana může od smlouvy odstoupit; od smlouvy o koupi najaté věci uzavřené úpadcem jako nájemcem nemůže pronajímatel odstoupit, ledaže úpadce řádně neplní své závazky z této smlouvy.

V této podobě platilo citované ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání v době prohlášení konkursu na majetek úpadkyně; od té doby doznalo změn (v důsledku novely zákona o konkursu a vyrovnání provedené s účinností od 1. 5. 2004 zákonem č. 257/2004 a s účinností od 29. 9. 2005 zákonem č. 377/2005 Sb.) toliko v tom směru, že se ve struktuře § 14 posunulo, takže nyní jde (a v době vydání napadeného rozhodnutí šlo) o ustanovení § 14 odst. 4 ZKV, doplněné o větu druhou (podle níž odstoupení od smlouvy, jejíž součástí je ujednání o závěrečném vyrovnání podle zvláštního právního předpisu upravujícího podnikání na kapitálovém trhu, nemá vliv na provedení závěrečného vyrovnání podle tohoto ujednání).

Výhrada vlastnického práva (*pactum reservati dominii*) je vedlejší smluvní ujednání při úplatných smlouvách, kterým se okamžik převodu vlastnického práva neváže na čas, s nímž ho právní předpisy obvykle spojují, ale na dobu pozdější, odloženou na úplné zaplacení ceny převáděného předmětu, resp. na poskytnutí ujednaného protiplnění. V důsledku toho nabyvatel nabývá předmět plnění jeho převzetím do pouhé detence a nabytí vlastnického práva je úmluvou stran suspendováno na dobu pozdější. Dokud tedy výhrada vlastnického práva ve prospěch zcizitele trvá, nemůže nabyvatel s věcí volně nakládat a na věc se ve vztahu k němu hledí jako na věc cizí, která je nabyvateli jen svěřena. Jde o ujednání o určení doby nabytí vlastnictví (úmluva o převodu *certo tempore*) – srov. v literatuře např. článek Eliáš, K.: „Výhrada vlastnického práva a § 601 obč. zák.“, uveřejněný v časopise *Ad Notam*, číslo 6, ročník 2005, str. 186-194 /dále též jen „Eliáš“/).

Tento institut byl v českém právním řádu znám a vykládán i v předchozích etapách jeho vývoje. Srov. ustanovení § 1063 občanského zákona č. 946/1811 Sb. z. s., který od 28. 10. 1918 platil jako československý obecný zákoník občanský, a výklad podaný v této souvislosti k výhradě vlastnického práva v díle Rouček, F. – Sedláček, J.: *Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému*, Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, Praha 1935 (dále též jen „Komentář“), Díl II., u § 424, str. 477 a 478 a Díl IV., u § 1063, str. 776 až 780, dále § 374 zákona č. 141/1950 Sb., občanského zákoníku, § 324 zákona č. 101/1963 Sb., o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku (zákoník mezinárodního obchodu), § 51 obč. zák. ve znění účinném do 31. 12. 1991 a nyní (vedle citovaného § 445 obch. zák.) i § 601 obč. zák.

Kromě článku K. Eliáše a Komentáře se k řadě praktických otázek souvisejících a uplatňováním výhrady vlastnického práva podrobně věnuje též článek Svoboda, L.: „Výhrada vlastnictví podle občanského zákoníku“, uveřejněný v časopise *Právník* číslo 10, ročník 2001, str. 1015 až 1047 (dále též jen „Svoboda“).

Výklad podávaný v literatuře (i ve starší judikatuře k obecnému zákoníku občanskému) k institutu výhrady vlastnického práva, jež Nejvyšší soud sdílí, je přitom ustálen v závěru, že poruší-li kupující závazek zaplatit řádně a včas sjednanou kupní cenu, stojí prodávající před volbou, zda od kupní smlouvy odstoupí (nebude-li mezi stranami ujednáno něco jiného, učiní tak na základě ustanovení § 517 obč. zák.) a bude požadovat vrácení věcí, k nimž uplatnil výhradu vlastnického práva, nebo zda ve smluvním vztahu s kupujícím nadále setrvá a bude vymáhat úhradu kupní ceny.

Přitom se současně uznává, že jelikož uplatnění jednoho z těchto práv vylučuje uplatnění druhého, není pochybnost, že prodávající může jen volit mezi nimi, nikoliv uplatnit obě tato subjektivní práva současně (Vážný č. 8669). Připouští se nicméně, aby prodávající, který nejprve žádal zaplacení kupní ceny, již provedenou volbu případně změnil, od uplatňování subjektivního práva na zaplacení upustil, odstoupil od kupní smlouvy a poté začal uplatňovat právo na vydání věci (Vážný č. 4993, č. 5016, č. 8527, a č. 10.005).

V obráceném pořadí změna volby možná není, neboť povinnost kupujícího zaplatit kupní cenu účinky odstoupení od smlouvy zaniká (v literatuře srov. opět Eliáš, str. 193, Svoboda, str. 1027 až 1035 a Komentář, Díl II., str. 477). Citovaná literatura se shoduje i v tom, že výhrada vlastnického práva může být platně sjednána i u věcí genericky (druhově) určených (Eliáš, str. 190 /s poznámkou, že u genericky určených věcí má pro platnost a trvání výhrady význam jejich dostatečné odlišení od jiných věcí téhož druhu, např. odděleným uložením či uskladněním, zvláštním označením apod./, Svoboda, str. 1023-1024, Komentář, Díl IV., str. 779 až 780).

Také s těmito závěry se Nejvyšší soud ztotožňuje.

V konkursních poměrech se pak výhrada vlastnického práva prosazuje prostřednictvím úpravy obsažené v § 14 odst. 4 ZKV, když v popsané situaci (neuhrazená kupní cena na straně jedné, nepřevzené vlastnické právo na straně druhé) jde o smlouvu o vzájemném plnění, která nebyla ještě v době prohlášení konkursu splněna ani úpadcem, ani druhým účastníkem smlouvy, anebo byla splněna (oběma stranami) jen částečně. V tomto ohledu srov. též rozsudek Nejvyššího soudu uveřejněný pod číslem 42/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a v něm provedené poměření úpravy obsažené s posledně označeným ustanovením s úpravou obsaženou v § 23 odst. 1 zákona č. 64/1931 Sb. z. a n., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnací a odpůrcí a ještě dříve pak s úpravou obsaženou v § 21 císařského nařízení č. 337/1914 ř. z., kterým se zavádí řád konkursní, vyrovnací a odpůrcí. K tomu srov. opět v literatuře Komentář, Díl II., str. 478, dále Voska, J.: Konkursní, vyrovnací a odpůrcí řády. Právnícké knihkupectví a nakladatelství Linhart & Pekárek. Praha 1931, str. 148-151 i Svoboda, str. 1042-1043.

Takto ustavené zásady se do poměrů dané věci promítají následovně:

1) Nejvyšší soud sice ve své rozhodovací praxi vysvětlil, že vylučovací žalobou podle § 19 odst. 2 ZKV se lze domáhat i vyloučení náhradního peněžitého plnění získaného správcem konkursní podstaty za zpeněžení majetku z konkursní podstaty (srov. rozsudek Nejvyššího soudu uveřejněný pod číslem 81/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), to nicméně platí jen tehdy, jde-li o peněžité plnění získané zpeněžením věci sepsané předtím do konkursní podstaty. Věci označené výše jako položky 1/ až 4/ však podle skutkových zjištění soudů nižších stupňů úpadkyně ke dni prohlášení konkursu již neměla a správce konkursní podstaty je nikdy nesepsal. K dovolatelčině mínění, že soupis není předpokladem úspěšnosti vylučovací žaloby, srov. opačně za mnohé např. rozsudek Nejvyššího soudu uveřejněný pod číslem 27/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. V tomto ohledu proto byla vylučovací žaloba ve své původní podobě i v podobě následné (pouze relutární) od počátku nedůvodná bez zřetele k existenci výhrady vlastnického práva.

2) K věcem označeným pod položkou 5) (jejichž hodnota podle žaloby činila 70 725 Kč) Nejvyšší soud uvádí, že v situaci, kdy nebylo ani tvrzeno, že by dovolatelka od kupních smluv odstoupila dle § 14 odst. 2 (později odst. 4) ZKV, se nemohla domáhat jejich vyloučení ani náhradního peněžitého plnění za ně (na odstoupení nebylo možné bez dalšího usuzovat ani z toho, že dovolatelka podala vylučovací žalobu, jestliže souběžně uplatňovala nárok na zaplacení kupní ceny v konkursu vedeném na majetek úpadkyně přihláškou pohledávky).

3) Argument, podle kterého dovolatelka vlastně od počátku uplatňovala v řízení nárok na vydání věci a nikoliv požadavek na jejich vyloučení ze soupisu majetku konkursní podstaty, je zjevně účelový. Nejvyšší soud nemá podle obsahu spisu žádných pochyb o tom, že dovolatelka od počátku uplatňovala v řízení nároky dle § 19 odst. 2 ZKV. Kdyby mělo jít o vindikační žalobu (která by mimochodem musela být podána u okresního soudu), ani pak by dovolatelka uspět nemohla (kdyby se věci v konkursní podstatě nacházely, bránil by tomu jejich soupis a peněžité nároky /pohledávky/ by bylo nutné do konkursu přihlásit – na tom závěry obsažené v dovolatelkou citovaném rozhodnutí sp. zn. [7 Tdo 474/2002](#) ničeho nemění). I u tohoto typu žaloby by ostatně platilo, že nelze současně

žadat zaplacení kupní ceny i vrácení věcí, k nimž byla uplatněna výhrada vlastnického práva.

Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), dovolání zamítl.